

[Knud Hertling.]

Efter at have givet en oversigt over de argumenter, der talte for indførelse af forsøgsundervisningen, anfører fru en række forhold, som hun mener man har overset. Desværre kan jeg ikke på grund af den korte taletid, jeg har, citere hele læserbrevet. Derfor skal jeg nøjes med at nævne et par ting, der forekommer mig at være helt væsentlige. Man har, siger fru en, f. eks. overset, hvor vigtigt det er, at småbørn møder en skole, som taler deres modersmål, og at småbørns verden i høj grad bestemmes af deres følelser. Fruen stiller det spørgsmål, hvordan en dansk lærer, til hvem man kun kan tale i læsebogens klicheer, kan komme i kontakt med børn, så han forstår deres følelser. Endvidere siger fru Thrane, at man har overset, at børn ikke lærer dansk i samme tempo hele tiden. Når timernes daglige antal fordobles, er det ikke givet, at indlæringen fordobles. Børnene trættes, og de mange dansktimer kan ikke udnyttes effektivt.

Det, jeg kunne ønske mig, er, at det grønlandske sprog placeres rigtigt i den grønlandske skole, rigtigt på den måde, at vi ikke lovgivningsmæssigt på forhånd udelukker muligheden af, at der kan blive undervist i grønlandsk fra 1. klasse. En sådan udelukkelse vil efter min opfattelse foruden at være sinkende for børnenes tilegnelse af skolestoffet være en utilsadelig diskrimination af det grønlandske sprog. Efter almindelig menneskelig målestok er noget, der kan udsættes til i morgen, i overmorgen, til om 1 eller 2 år, noget, der ikke har så stor værdi som det, der ikke kan udsættes. Hvilken mening skulle der være i, at den grønlandske skole opdrager den opvoksende ungdom til at værdsætte det grønlandske sprog mindre end andre fag?

Alle forældre ønsker at give deres børn den bedste mulige start her i livet gennem en god skolegang. Også alle forældre i Grønland ønsker dette. Det, vi må forstå, er imidlertid, at god skolegang er mere og andet end bare at lære det danske sprog ordentligt. En god skolegang omfatter også dybere indlevelse i de fag, man nu engang skal igennem, og en sådan indlevelse kan man kun få på et sprog, der ikke er et fremmed sprog for én.

Forsvarerne af forsøgsundervisningen hen-

viser gerne til, at så godt som 100 pct. af de grønlandske forældre går ind for forsøgsundervisningen. Hvilken større garanti skulle man næsten ønske for ideens rigtighed end så stor en tilslutning?

Fru Hanne Thrane siger i sit ovennævnte læserbrev herom, at lærerne ved indførelsen af forsøgsundervisningen rådede forældrene og mente at kunne stille i udsigt, at deres børn ville kunne lære mere dansk. Men hun ønskede dog at erindre os om, at forældrene i byen netop på dette tidspunkt samtidig var vidne til en udvikling, hvorunder de skolebørn, som i 8-9 års alderen kunne mest dansk — altså de få sprogbegavede — udvalgte til de såkaldte b-klasser med boglig uddannelse i sigte, og at unge grønlandere, som kunne dansk, fik højere løn og i alle institutioner præfereredes til de bedste stillinger. Forældrene havde tillid til skolen og sagde ja til forsøget.

En grønlandsk lærer udtrykte dette i et læserbrev i Grønlandsposten således, at grønlanderne jo udmærket ved, at det at kunne dansk betyder en bedre placering på den sociale rangstige. Disse udtalelser er vist et pænere udtryk for det, man kan kalde at opdrage folk til — ja, jeg er ked af udtrykket — noget i retning af sprogsnobberi.

Det er som sagt mit håb, at vi i dette spørgsmål kan nå frem til et fornuftigt resultat, således at det at modtage undervisning i det grønlandske sprog fra begyndelsen af skolegangen kan være lige så værdifuldt som at modtage undervisning i det danske sprog. Det er en glædelig kendsgerning, at alle forældre i Grønland ønsker, at deres børn får virkelig god undervisning i dansk. Dette ønske bør vi kunne opfylde uden dog at ødelægge noget værdifuldt for disse børn ved at fratage dem deres modersmål.

Der er flere andre tvivlsspørgsmål ved dette lovforslag. Forslaget om oprettelse af børnehaveklasser synes jeg ikke er kategorisk nok; oprettelsen af børnehaveklasser, mener jeg, er en væsentlig forudsætning for de grønlandske børns tilegnelse af det danske sprog. Forslaget om undervisning og eksamen i grønlandsk i realklassen er i høj grad diskutabelt. Forslaget om indførelse af obligatoriske 8., 9. og eventuelt 10. klasser tror jeg ikke er realistisk. Frierhververne